

Література

1. Закон України «Про освіту» //Відомості Верховної Ради УРСР від 20.08.1991.- 1991 р.-№ 34.- Ст. 451.
2. Закон України «Про вищу освіту» //Відомості Верховної Ради України від 19.09.2014.- 2014 р.- № 37-38.-С. 2716.- стаття 2004.
3. Панасевич Д.Б. Деякі думки щодо впровадження нового Закону України «Про вищу освіту» / Д.Б.Панасевич, О.В.Дашковська // Розвідка та розробка нафтових родовищ.- 2014.- №3 (52).- С.185-189.

Головко Світлана Григорівна,
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Юридичного інституту
Національного авіаційного університету, м. Київ, Україна

ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ТРАНСПОРТНОГО ПРАВА НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

Важливим напрямом реформування системи підготовки майбутніх фахівців з транспортного права є досягнення дидактичних умов, за яких забезпечується формування професійної компетентності випускника вищої юридичної школи. Професійна компетентність юриста передбачає опанування наукових методів аналізу та інтерпретації правових явищ, формування навичок творчого підходу до постановки і вирішення різних завдань, котрі постають у процесі професійної діяльності.

Міжнародний європейський досвід розвитку юридичної освіти доводить, що однією з найбільш важливих складових, яка визначає тенденції її трансформації, є зміст освіти. Проблема трансформації змісту навчання у вищій школі і забезпечення його якості співвідноситься з дидактичним обґрунтуванням його стандартизації та пошуку механізмів реалізації галузевого освітнього стандарту у процесі професійної підготовки [2].

Вища школа активно переходить від традиційних аналітичних програм, що спрямовані на забезпечення випускника певною сумою знань, до програм, зорієнтованих на загальні та визначальні

освітні цілі, формування компетенцій, як інтегрованих характеристик особистості студента.

Модернізація змісту вищої юридичної освіти орієнтується на зміну акцентів з результатів, що засновані на освітніх цілях, на результати, засновані на компетенціях, а також перехід від фрагментарних і дрібних, вузькопрофільних програм навчання, до цілісних освітніх змістовних ліній.

Тенденції розвитку вищої юридичної освіти орієнтують її зміст на задоволення сучасних потреб ринку праці, суспільних і особистісних вимог. Одним з інструментів досягнення таких цілей розглядається, зокрема, компетентісно-кваліфікаційний підхід до побудови юридичної освіти, який реалізується через категоріальну схему ключових компетентностей. При цьому пріоритетним завданням змісту освіти виступає реалізація компетентісного підходу в його проектуванні.

Одними з найбільш перспективних напрямків розвитку юридичної освіти є стандартизація, гуманізація і гуманітаризація її змісту, збагачення і осучаснення, оптимізація співвідношення фундаментальної та професійної складових освіти, адаптація до нових умов і потреб полікультурного суспільства.

Стандартизації, як обов'язковій нормативній проекції найбільш істотних складових змісту освіти, в європейських країнах приділяється особлива увага. Освітній стандарт розглядається як функціональний інструмент визначення і забезпечення реалізації фундаментальних для конкретної особистості та суспільства в цілому, знань, навичок і цінностей, яких набувають і випускники юридичних вищих навчальних закладів.

Одним з вагомих підходів проектування галузевих стандартів на основі компетентісного підходу є орієнтація змістової частини на формування загальних компетенцій, які характеризуються високою мірою узагальненості і формуються впродовж усього курсу навчання, а також забезпечення формування специфічних компетенцій, що відповідають окремим навчальним дисциплінам [1, с. 57].

Формування предметних компетенцій розглядається як один з етапів формування загальних компетенцій. Загальні компетенції можна розглядати як складові пізнавальної компетентності, цілісну сукупність внутрішніх ресурсів студентів, спільних для всіх дисциплін. Вона ґрунтується на взаємодії діалектичного та епістеміологічного мислення, адекватному використанні мови

науки та виявляється при вирішенні значимих ситуацій, змодельованих у процесі навчання. До предметних компетенцій, які формуються у процесі підготовки майбутніх юристів, відносяться компетенції інтелектуальних надбань у галузі права, наукового дослідження, спілкування на науковій мові, праціологічних надбань.

При такому підході реалізується перехід від змісту юридичної освіти, орієнтованої на досягнення педагогічних цілей, до формування компетенцій. Велике значення для проектування освітнього стандарту мають методологічні основи його формування і оцінювання рівня досягнень, педагогічні принципи та цінності.

Компетентнісний підхід до структуризації змісту професійного навчання визначає спрямованість навчального процесу на досягнення результатів, які характеризуються ключовими, загально-предметними і предметними (галузевими) компетентностями [2]. Визначальна компетентність розглядається як інтегрована якість особистості, яка дає можливість ефективно реалізувати себе у різних сферах життєдіяльності.

Формування компетентності такої, що набувається у процесі навчання студента, забезпечується ключовими компетенціями, які визначають рівень знань, умінь, навичок, досвіду і цінностей. Особистісно-орієнтований підхід створює умови для гармонійної взаємодії і взаємного розвитку студента у процесі професійного навчання.

Література

1. Ватаву А. Мотивация как системообразующий фактор в формировании профессиональной компетентности / А. Ватаву, Л. Чебан // *Univers Pedagogic.* – Chişinău, 2012. – № 3. – Р. 56 – 64.
2. Зеер Э.Ф. Психология профессий / Э.Ф. Зеер. – М.: Академический проект, 2006. – 336 с.

Матвійчук Тетяна Павлівна,
кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та
іноземних мов Київської державної академії водного транспорту
імені гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ АНТЕЦЕДЕНТІВ ЗАЙМЕННИКОВИХ КОНТЕКСТІВ

Вивчення процесів реалізації текстових категорій – важлива і цікава дослідницька перспектива, особливо ж коли йдеться про функціонування у ролі засобів їх реалізації таких специфічних з семантико-граматичного погляду слів, якими є займенники. Впливає це з уже аксіоматичного наукового положення про єднальну роль прономінальних слів у комунікативних одиницях різного рівня, починаючи з речення і закінчуючи текстом.

Оскільки займенник перебуває серед складних лінгвальних явищ, багато питань щодо якого ще не знайшли свого остаточного розв'язання, увага, приділювана цій категорії слів, сприймається як закономірне явище. Системне дослідження проблеми займенникової реалізації текстових категорій має двовекторну спрямованість: воно розгортається від займенника до тексту і від тексту – до займенника. Це дає змогу з'ясувати взаємодію різнорівневих мовних одиниць (слова і тексту), а також здійснити вихід у прагматику і теорію комунікації через установаження можливих схем і моделей реалізації через займенникові одиниці багатьох текстових ознак.

Займенники позбавлені конкретно виявленого матеріального змісту; вони лише дають, не називаючи, найзагальніше уявлення про предмети, ознаки чи кількості через акт співвіднесення з лексично повнозначними словами, що є їх загальною семантичною ознакою. Комунікативно займенники функціонують як експліканти семантики актуалізованих текстових фрагментів, заміниками яких вони виступають у наступних (анафора) чи попередніх (катафора) контекстах.

Структурна організація антецедентів анафоричних конструкцій, що виступають маніфестантами текстової категорії зв'язності, може бути зведена до двох типів одиниць: непередикативної та передикативної природи. Класифікаційна група першого типу репрезентується антецедентами номінативної природи, вираженими:

а) одним словом здебільшого субстантивної семантики; б) простим (складним) підрядним (сурядним) словосполученням; в) звертанням.

Серед аналізованого матеріалу виявлено випадки, коли значення антецедента у наступному контексті зазнає градаційного семантичного розчленування, яке реалізується в кількох рядах однорідних членів речення: *“Термін “стійкість” можливо розкрити також за допомогою інших термінів. Семантичний аналіз показує, що термін “стійкість” означає твердість, завзятість і стабільність. При цьому стабільність означає міцність і постійність; міцність – наявність сильних внутрішніх зв’язків, стабільність і твердість; твердість – міцність, силу, непохитність, рішучість і завзятість. Об’єднавши їх, можна дати таке визначення...”* (Боротьба, с. 74). Однак займенник-корелят перебуває у семантико-граматичних зв’язках лише з тим субстантивом, що має узагальнене стосовно усіх рядів однорідних членів значення. Відтінок узагальненості демонструє і займенник-корелят.

Отже, структурна організація антецедентів анафоричних конструкцій, які репрезентують текстову категорію зв’язності, може бути зведена до двох типів одиниць: непередикативної та передикативної природи. Крім цього, у процесі аналізу виявлено випадки вживання “опосередкованого антецедента”, коли між ним і корелятом розташовується “проміжний антецедент”, який має єднальне (допоміжне) призначення, що засвідчує його текстове розташування та актуалізована семантика.

Легенький Микола Іванович,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри управління безпекою та
правоохоронної діяльності Інституту права
ім. Володимира Великого МАУП, м. Київ, Україна

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИБОРІВ РЕКТОРІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

При проведенні виборів керівників вищих навчальних закладів в законі "Про вищу освіту" передбачено, що керівник повинен вільно володіти державною мовою, мати вчене звання та

науковий ступінь і стаж роботи на посадах науково-педагогічних працівників не менш як 10 років. Разом з тим практика показує, що вимоги до кандидатів на посади керівників вищих навчальних закладів повинні відповідати й іншим даним, які на нашу думку, можуть заважати керівникові виконувати свої обов'язки ці вимоги стосуються перш за все питань судимості та несудимості, дієздатності, проведення спеціальної перевірки. Дана особа також повинна подати декларацію про доходи та витрати і представити всі дані стосовно її майн.

Така постановка питання може призвести до помилок, які вже зараз зустрічаються в процесі проведення виборів ректорів вищих навчальних закладів. Для прикладу можна взяти вибори одного з ректорів вищого навчального закладу, коли в переддень офіційного їх проведення, кандидат був заарештований і йому було оголошено підозру стосовно вчинення корупційних діянь.

Слід зазначити, що вимагає врегулювання також і питання чіткого визначення проведення виборів. Якщо під час виборів трапляється ситуація, що згадувалася раніше, вибори треба відмінювати. Така норма має бути внесена до Закону України «Про вищу освіту»

Існує також питання, яке стосується участі студентів вищих навчальних закладів у виборах ректорів. В Законі України "Про вищу освіту" передбачено, що участь у виборах беруть всі науково-педагогічні та педагогічні працівники вищого навчального закладу, які працюють у штаті зазначеного закладу. Разом з тим в багатьох вищих навчальних закладах працює велика кількість осіб за сумісництвом. Мабуть доцільно встановити також і квоту для працівників, що працюють таким чином. Таке представництво може становити 5 відсотків від загального числа виборців.

З іншого боку 10 відсотків від інших штатних працівників є досить великою цифрою, адже такі працівники практично не впливають на навчальний процес, тому пропонується обмежити їх представництво до 5 відсотків.

Особливу увагу треба звернути на представників від студентів (курсантів), які обираються шляхом прямих таємних виборів. В законі не вказано, які студенти чи курсанти мають брати участь у виборах. Адже в вищих навчальних закладах є студенти денної форми навчання, вечірньої, заочної та дистанційної. Якщо враховувати всіх студентів, то обрати представників на вибори не виявляється можливим.